

Sygn. akt III U 118/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 maja 2016 r. w O.

sprawy z odwołania M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wartość kapitału początkowego

na skutek odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 4 lutego 2016 r. znak (...) - 2015

orzeka:

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zalicza M. W. do kapitału początkowego jako składkowy okres od dnia 05.08.1986r. do dnia 31.01.1992r. oraz ustala podstawę wymiaru kapitału w następującej wysokości: w 1986r. – 22.834zł, w 1987r. – 225.793zł, w 1988r. – 150.294zł, w 1989r. – 1.118.097zł, w 1990r. – 6.311.805zł i w 1991r. – 10.661.311zł.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04.02.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. przeliczył M. W. wartość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresu zatrudnienia od dnia 05.08.1986r. do dnia 31.01.1992r. z uwagi na brak zaświadczenia o liczbie przepracowanych dni w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K., a także – z tego samego powodu – dochodów uzyskanych w tym okresie.

M. W. wniosła odwołanie od powyższej decyzji. Wniosła o zaliczenie do stażu pracy okresu zatrudnienia w (...) K. oraz zarobków tam uzyskanych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania. Podniósł, że dla udowodnienia okresów pracy w spółdzielni przebytych przed dniem 15.11.1991r. wymagana jest dokumentacja potwierdzająca liczbę dni przepracowanych, w celu oceny tych okresów przy zastosowaniu zasad wynikających z art.4 dekretu z dnia 04.03.1976r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz członków ich rodzin (Dz.U. z 1983r., Nr 27, poz.135 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.03.1976r. w sprawie wykonania przepisów dekretu o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz członków ich rodzin (Dz.U. Nr 13, poz.74 ze zm.). Ponieważ odwołująca nie złożyła informacji o ilości przepracowanych dni w danym roku obrachunkowym, ustalono odwołującą

kapitał początkowy z pominięciem okresu zatrudnienia w (...) w K. Z tego też powodu nie uwzględniono zarobków odwołującej uzyskanych tam w latach 1986-1991.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. W. zatrudniona była w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. w okresie od dnia 05.08.1986r. do dnia 31.01.1992r. na stanowisku pracownika fizycznego w przetwórnicy owocowo-warzywnej. Wymiar czasu pracy wynosił 8 godzin dziennie. Była to praca wykonywana codziennie przez wszystkie pracujące dni w tygodniu.

Wszystkie osoby zatrudnione na stałe w Spółdzielni były jednocześnie jej członkami, także odwołująca.

M. W. urodziła dziecko dnia 05.08.1987r. i po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego powróciła do pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie było zasadne i skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 174 ust. 2 w zw. z art. 6 i 7 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz.748 ze zm.) przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe i nieskładkowe. Natomiast podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r. (art. 174 ust. 3 ustawy).

Stan faktyczny ustalony w niniejszej sprawie nie był sporny. Sporne było jedynie to, czy w związku niemożnością wykazania przez odwołującą w toku postępowania przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych liczby dni przepracowanych w roku, można zaliczyć jej do okresów składkowych okres pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K., tj. od dnia 05.08.1986r. do dnia 31.01.1992r. Sporne było także to, czy wynikająca z legitymacji ubezpieczeniowej wysokość wynagrodzenia za lata 1986-1991 może zostać przyjęta do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego, przy założeniu, że zatrudnienie w tym okresie nie zostało należycie udokumentowane.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15.11.1991r. okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych, objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie, lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki, jak również przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tego tytułu.

W spornym okresie zatrudnienia odwołującej w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. kwestie ubezpieczenia społecznego członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych regulował dekret z dnia 04.03.1976r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 1983 r. Nr 27, poz. 135 ze zm.), uchylony przez art. 195 pkt 3) ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Ubezpieczenie społeczne określone dekretem obejmowało, między innymi, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, którzy wykonywali pracę w tych spółdzielniach (art. 1 pkt 1), kwestie związane z ubezpieczeniem społecznym odwołującej w spornym okresie należy zatem oceniać w oparciu o powołany akt prawny.

Przy ustalaniu okresu pracy w spółdzielni, wymaganego do uzyskania świadczeń, za dzień pracy uważało się 8 godzin pracy, począwszy od dnia 01.07.1962r., przy czym do dni pracy zaliczało się również dni urlopu wypoczynkowego oraz dni pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub opiekuńczego. Za miesiąc pracy uważało się natomiast 13 dni pracy dla kobiety, jeżeli ubezpieczona nie użytkowała działki przyzagrodowej i nie dostarczała spółdzielni produktów rolnych wytworzonych w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym. Za rok pracy uważało się natomiast rok obrachunkowy, w którym kobieta przepracowała w spółdzielni co najmniej 150 dni pracy, jeżeli nie użytkowała działki przyzagrodowej i nie dostarczała spółdzielni produktów rolnych (art. 4 dekretu).

W świetle powyższego skuteczność odwołania M. W. w zakresie zaliczenia jej do okresów składkowych okresu pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. przed 15.11.1991r. uzależniona była od wykazania, że świadczyła pracę w wymiarze określonym powyżej.

Jakkolwiek nie zachowały się żadne dokumenty, na podstawie których można ustalić dzienny, czy też miesięczny wymiar czasu pracy odwołującej (np. ewidencja czasu pracy), to jednak postępowanie dowodowe przeprowadzone w niniejszej sprawie pozwala na dokonanie ustaleń, umożliwiających zaliczenie odwołującej do okresów składkowych spornego okresu zatrudnienia. Na podstawie zeznań świadka M. M. (k.23v) i zeznań odwołującej (k.23v) Sąd ustalił, że w okresie zatrudnienia odwołującej dzienny wymiar czasu pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. wynosił 8 godzin. W takim też wymiarze M. W. świadczyła pracę. Praca była codziennie. Odwołująca nie miała żadnych przerw w pracy, poza urlopem macierzyńskim.

W ocenie Sądu Okręgowego nie ma żadnych podstaw do tego, aby zeznania wyżej wymienionego świadka kwestionować. Świadek jest osobą obcą dla odwołującej, nie mającą żadnego interesu w składaniu zeznań nie odpowiadających prawdzie. Ponadto była zatrudniona w (...) K. w tym samym okresie. Może zatem mieć informacje na temat zatrudnienia M. W., istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

W spornym okresie czas pracy wynosił 5 dni i 6 dni w tygodniu. Pracownicy okresowo w sezonie pracowali nawet na 3 zmiany oraz w niedziele. Konieczne było bowiem przetworzenie owoców, by się nie zepsuły. Skoro zatem odwołująca pracowała co najmniej 5 dni w tygodniu, po osiem godzin dziennie, nie miała żadnych przerw w zatrudnieniu, to praca w spornym okresie mieściła się w normach określonych w powołanym wyżej art.4 dekretu. Należało zatem zaliczyć odwołującej do okresów składkowych okres pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. od dnia 05.08.1986r. do dnia 31.01.1992r.

Jedyna przerwa w pracy spowodowana urlopem macierzyńskim, także jest okresem składkowym w myśl art.6 ust.1 pkt 7 ww. ustawy.

Kolejną kwestią rozważaną w niniejszej sprawie było przyjęcie do podstawy wymiaru kapitału początkowego wynagrodzeń uzyskanych przez M. W. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K..

Stosownie do art. 174 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r.

W zaskarżonej przez M. W. decyzji wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego został obliczony w oparciu o dochody uzyskane przez nią w latach 1989-1998, z pominięciem dochodu, który osiągnęła w (...) w K.. Powyższe rozstrzygnięcie organ rentowy uzasadnił niewykazaniem przez odwołującą liczby dni przepracowanych w tych latach.

Wysokość wynagrodzenia M. W. wynika z wpisów legitymacji ubezpieczeniowej. Wpisy te były dokonywane, gdy spółdzielnia chyliła się ku upadkowi, pracownicy zwalniali się i w oparciu o istniejące wówczas dokumenty, księgowość uzupełniała legitymacje ubezpieczeniowe. Z wpisów tych oprócz wysokości wynagrodzenia wynika także, że M. W. po urlopie macierzyńskim powróciła do pracy. Sąd oparł się na tych zapisach.

Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w K. została zlikwidowana i zakończyła działalność na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. W trakcie jej likwidacji nie zabezpieczono dokumentacji osobowej i płacowej pracowników, która uległa zaginięciu lub zniszczeniu. Nie udało się także odzyskać tej dokumentacji w trakcie postępowania prowadzonego przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w W.. Okoliczności te są znane Sądowi z urzędu z innych spraw toczących się na skutek odwołań byłych pracowników Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, odmawiających zaliczenia okresów pracy lub

zarobków uzyskanych z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni do świadczeń z ubezpieczenia społecznego lub przy ustalaniu wartości kapitału początkowego.

W takiej sytuacji żądanie od odwołującej złożenia zaświadczenia o liczbie przepracowanych dni wyłączyłoby możliwość zaliczenia spornych zarobków i okresu zatrudnienia do wartości kapitału początkowego. Dlatego też, mając na uwadze powyższe okoliczności i przepisy prawa, Sąd uznał, że zasadne będzie przyjęcie M. W. do wartości kapitału początkowego wynagrodzeń uzyskanych przez nią w Spółdzielni w latach 1986-1991, a wynikających z wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej, a w konsekwencji nakazanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przeliczenie wartości kapitału początkowego.

W związku z powyższym Sąd zmienił zaskarżoną decyzję na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c.